

СТАНОВИЩЕ

от:

доц. д-р Елмира Николова Банчева

относно:

дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ по научна специалност 3.8 Икономика (Икономика и управление)

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд, съгласно Заповед № Р-ОХ-77/ 02.03.2017 г. на Ректора на ХТМУ.

Автор на дисертационния труд: Силвия Александрова Христова

Тема на дисертационния труд: „Усъвършенстване процеса на обучение на персонала в мебелното производство“

Научен ръководител: доц. д-р Теменужка Халачева

1. Информация за дисертанта

Кратки биографични данни

Силвия Александрова Христова е родена през 1981 година. Тя притежава бакалавърска степен по „Информатика“ от УНСС и магистърска степен по „Публична администрация и евроинтеграция“, ТУ София. От 2001 до 2009 г. тя последователно е работила като: оператор база данни, главен специалист в Агенция по обществени поръчки, и е заемала мениджърски позиции в НИК – АР Консулт и др. В периода 2010 – 2014 г. е хоноруван асистент в Технически университет, София. От 2014 г. е асистент в ХТМУ, София като води семинарни и практически упражнения по „Икономика и мениджмънт“, „Мениджмънт на човешките ресурси“, „Мениджмънт“, „Счетоводство“ и „Култура на бизнеса“. Владее английски и испански език.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Актуалност на темата

Дисертационният труд на Силвия Христова е несъмнено иновативен по своята същност. Тя поставя началото на проучвания върху един от значимите проблеми свързани с анализиране на потребността от обучение на персонала в предприятията от

раздел „Производство на мебели“ (сектор „Преработваща промишленост“) и разкриване на възможностите от внедряване на методика за организиране на обучение от една страна, а от друга, разработване на алгоритъм на методика и оценяване на нейното приложение в конкретно предприятие, и ползите, които тя ще осигури, както за предприятието, така и за отделния индивид, работещ в него.

Познаване на проблема

Авторката показва широка научна осведоменост, компетентност и задълбочени научни познания по проблема, към който е насочила интереса си на изследовател. Теоретичните разсъждения на Силвия Христова са следствие от детайлното анализиране на 121 библиографски източника, от които 30 на български език, 91 на английски език (включително 21 електронни ресурса). Проученият литературен материал е оценен критично и творчески, което ѝ позволява да прави компетентен анализ на теоретичните постановки. Тези факти ми дават основание да считам, че докторантката е много добре осведомена по разглежданата проблематика.

Съдържание и структура на дисертационния труд

Дисертацията е с общ обем от 131 страници. Съдържанието на дисертацията включва: увод, четири глави, заключение, приноси, библиография, списък с публикации и седем приложения. Текстът е илюстриран с 63 фигури и 9 таблици.

Съдържанието на труда представя авторката като учен, който може да извършва научноизследователска дейност, да оформя изводи и обосновани предложения с научна и приложна стойност.

В **Увода** аргументирано е обоснована актуалността на избраната тема. Формулирани са основна теза и подтеза на изследването, определени са обект и предмет на изследването, дефинирани са цел и задачи на дисертационния труд.

Първа глава на дисертационния труд очертава неговата теоретико-методологическа рамка. Осъществено е детайлно литературно проучване, и е направено аргументирано разграничаване на понятията „обучение“ и „развитие“ на човешките ресурси. Обосновано е защо настоящата дисертация се спира само и единствено на обучението на персонала в организацията. Проучени и описани са причините, целите и етапите на обучението. Разгледани са и принципите в обучението, тъй като за успешното постигане на целите, свързани с него, са необходими не само избор на подходящи и съвременни технологии, методи и средства, финансови ресурси, създаване на благоприятни условия за обучаваните, но така също и спазване на определени

принципи, които да осигурят висока ефективност на учебния процес. Представена е и връзката между фирменото обучение и управлението на знанията. Докторантката разглежда съвременните аспекти и проблеми при оценяване на ефективността на обучението, като подчертава необходимостта от отчитане както на направените разходи, така и получените ползи и за обучаваните, и за организацията.

Във **Втора глава** на дисертацията авторката дава дефиниция на понятието „метод“ на обучение, тъй като съществува разлика между понятията форма и метод, която трябва да се вземе предвид при самото му планиране. Описани са доста изчерпателно различните методи на обучение, известни в литературните източници. Разкрита е връзката на методите на обучение на персонала със специфичните качества на човешките ресурси. Всички методи са насочени към развитието на определени качества като технически, хуманитарни, концептуални и диагностични. Пояснено е кои методи са подходящи за развитие на всяко от тези качества в персонала.

В **Трета глава** са представени резултатите от проведено емпирично изследване с управителите на 75 мебелни предприятия от: София, Варна, Пловдив, Бургас, Русе, Пазарджик, Ст. Загора, Велико Търново, Габрово, Трявна, Силистра, Враца и Шумен. Изследвани и описани са специфичните особености на мебелното производство и състоянието на тези предприятия. Описани са категориите персонал и техните представители в мебелното предприятие. Идентифицирани са нуждите от обучение на персонала сред управителите на тези предприятия. Изведени са и конкретни изводи – които фокусират вниманието върху недостатъчно квалифицирания персонал и обективната необходимост от прецизиране и оптимизиране на процеса на организиране, планиране и провеждане на адекватни обучения в конкретни области в контекста на постигане на стратегическите цели на организацията

Четвърта глава е посветена на методиката за адекватно проучване, прогнозиране, планиране, организиране и провеждане на обучението на човешките ресурси в организацията. Методиката системно изследва необходимостта от провеждане на обучение, планиране и организиране на дейностите в контекста на организацията, както и подхода за обобщаване на ползите от проведеното обучение. Детайлно е описан процесът, който се реализира в 24 стъпки - от идентификация профила на организацията до оценка на ефекта от обучението, поставяйки акцента върху холистичното изследване на нагласите и намеренията на заинтересованите страни – ръководители (собственици),

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Разработката отразява задълбочено и аналитично теоретико-емпирично изследване с научно-приложна стойност в един специфичен сектор – преработващата промишленост и по-конкретно мебелното производство.

Авторската теза е подходящо формулирана. Целта и задачите са точно и ясно дефинирани, насочени към решаването на основния изследователски проблем.

Разработката е логически добре структурирана; стилът на изложение е ясен и четивен; авторските виждания са аргументирани. Формулираните в дисертационния труд задачи са изпълнени, което е осигурило решаваща предпоставка за постигане на поставените цели.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Докторантката е представила коректна и обективна справка за научните приноси в разработения от нея дисертационен труд, които напълно приемам. Трудът на Силвия Христова съдържа съществени приноси за усъвършенстване обучението на персонала в мебелното производство като бих открила следните три от тях:

Първо, докторантката демонстрира отлична теоретична и методологична компетентност. Разработката има академичен стил на съвременно научно ниво.

Второ, разработена е система за проучване на потребностите от обучение и аналитичната работа в дисертацията е осъществена върху широка емпирична информационна основа чрез серия от изследвания, реализирани с личното участие на авторката. Събраната информация е достатъчна по обем, за да се получат надеждни резултати. Те са умело анализирани и интерпретирани от докторантката. Подходящо е онагледяването на резултатите от обработения материал.

Трето, разработена е методика за системно организиране и провеждане на дейностите по обучение и тренинг на персонала в мебелното производство.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Броят и качеството на публикациите напълно съответстват на изискванията на ХТМУ за публична защита и в голяма степен отразяват постигнатите резултати и същността на дисертационното изследване.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът към дисертационния труд е оформен съгласно изискванията,

и отразява в стегнат вид целите, задачите, използваните методи, резултатите, направените изводи и обобщения, както и научните приноси.

7. Лични впечатления

Моите лични впечатления за Силвия Христова са придобити от контактите ми с нея по време на провеждането на различни конференции и други научни форуми. Тя притежава както много добри лични качества, така и професионални знания и умения, които я характеризират като изграден специалист и формиран изследовател.

8. Критични бележки, препоръки и въпроси

Нямам съществени забележки по съществуващото на дисертационния труд. Бих препоръчала обаче да се включи малък раздел „Методология на изследването“ – в който да се опишат различните методи на изследване, които авторката е използвала – като напр. анализ на документи, политики, описание на анкетата като количествен метод - предимства и недостатъци, както и да се коментира ограничението на изследването. Освен това, накрая в библиографската справка – електронните източници трябва да се цитират по-прецизно – като се даде пълна справка на съответния източник, и след това да се посочи линк.

Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати;

Резултатите от изследването могат да намерят приложение при разработването на научно-изследователски проекти в тематичната област, чиято актуалност през следващите години ще нараства. С оглед кариерното развитие на Силвия Христова и популяризиране на резултатите от изследването ѝ, препоръчвам издаването на монографичен труд, посветен на разглежданата актуална проблематика.

9. Заключение

Дисертационният труд на Силвия Христова **съдържа явни научно-приложни резултати, които представляват принос** в областта на икономиката и управлението, и **отговарят на всички** изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ХТМУ.

Дисертационният труд на Силвия Христова е самостоятелно задълбочено изследване на ясно формулиран проблем, чието разработване е актуално от

методологична, методическа и приложна гледна точка.

Авторката притежава задълбочени теоретични знания и демонстрира широк творчески изследователски стил и подход, който е научно издържан. Тя проявява качества и способности на изграден учен - умения да систематизира и анализира критично разнообразни теоретични подходи и голям обем от емпирични данни; да прави обосновани изводи и заключения; да извлича препоръки с практическа значимост.

Въз основа на посочените неоспорими достойнства на дисертационния труд на Силвия Христова на тема **„Усъвършенстване процеса на обучение на персонала в мебелното производство“** с постигнати конкретни научно-приложни приноси в областта на икономиката и управлението, убедено давам своята *положителна оценка* и препоръчам на уважаемите членове на научното жури **да подкрепят решение „ЗА“** присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ по научната специалност 3.8 Икономика (Икономика и управление) на **Силвия Александрова Христова**.

24.04.2017 г. / гр.София

Подпис:

Доц. д-р Елмира Банчева